

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 111/2018-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. júna 2018 v senáte zloženom z predsedu Rudolfa Tkáčika, zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Mojмира Mamojku v konaní o sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Jozef Holič s. r. o., Poľovnícka 4, Bernolákovo, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Jozef Holič, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 14/2009, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 14/2009 porušené boli.

2. Okresnému súdu Bratislava I prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 14/2009 konal bez zbytočných prietahov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadostučinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 475,05 € (slovom štyristosedemdesiatpäť eur a päť centov) na účet jeho právnej zástupkyne Advokátskej kancelárie JUDr. Jozef Holič s. r. o., Poľovnícka 4, Bernolákovo, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 111/2018-15 z 20. marca 2018 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 14/2009 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol:

«V trestnej veci [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] v [REDAKOVANÉ], Egyptská arabská republika, trvalé bytom [REDAKOVANÉ] vzniesol vyšetrovateľ Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, odbor Bratislava obvinenie dňa 04.04.2017, ČVS: PPZ-41/BOK-B-2006 pre obzvlášť závažný zločin vydieračského únosu podľa § 186 ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr. zák. spolupáchatel'stvom [REDAKOVANÉ] na tom skutkovom základe, že dňa 01.02.2006 v presne nezistenom čase, na presne nezistenom mieste v Bratislave [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] po predchádzajúcej dohode s [REDAKOVANÉ], po tom čo telefonicky skontaktoval poškodenú [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], trvalé bytom [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] a vyzval ju, aby sa dostavila na parkovisko pred nákupné stredisko [REDAKOVANÉ], k jeho osobnému motorovému vozidlu zn. Golf čiernej farby, v ktorom sedel [REDAKOVANÉ] prikázal menovanej, aby si sadla do uvedeného motorového vozidla tým spôsobom, že začal na menovanú kričať slová „keď si nepadneš ku mne do auta, tak ťa tam napchám a nemáš na výber“. Následne proti vôli poškodenej ju previezol cez presne nezistený hraničný prechod do Rakúskej republiky do obce [REDAKOVANÉ] do banky s názvom [REDAKOVANÉ], odkiaľ sa telefonicky skontaktoval s manželom poškodenej [REDAKOVANÉ] a povedal mu, že pokiaľ nedostane peniaze, tak menovanú nepustí, a že môže ju „zavrieť“ aj na týždeň. Vzápätí po telefonickom sľube manžela, poškodenú zaviezol späť na územie Slovenskej republiky, kde v Bratislave na presne nezistenom mieste mala prevziať od [REDAKOVANÉ] 1,6 mil. Sk a keďže ich nedostala, [REDAKOVANÉ] prišiel k nej, zobral jej kľúče od motorového vozidla, dal ich [REDAKOVANÉ] a poškodenej pod hrozbou rozstrelania motorového vozidla, zabitia detí a vykonávania sexuálnych služieb za odmenu následne prikázal, aby si nasadla do svojho motorového vozidla, kde sa opätovne skontaktoval s manželom poškodenej, s ktorým sa dohodol, že uvedenú sumu mu poukáže na účet a následne slovami „neopováž sa to nepodpísať“ prikázal poškodenej podpísať čestné vyhlásenie u notára o svojom dlhu vo výške 1.200.000,- Sk voči [REDAKOVANÉ], ktorý na uvedený úkon dohliadal, pričom keď [REDAKOVANÉ] zistil, že mu boli peniaze v celkovej výške 1.600.000,- Sk od manžela menovanej vyplatené, tak telefonicky prikázal [REDAKOVANÉ], aby pustil poškodenú domov.

Dňa 06.02.2009 podala [REDAKOVANÉ], prokurátorka Krajskej prokuratúry Bratislava obžalobu pod zn. 2Kv 121/06-130 na obvinených [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] v [REDAKOVANÉ], Egyptská arabská republika, trvalé bytom [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], podľa ktorej na popísanom skutkovom základe spáchali obzvlášť závažný zločin vydieračského únosu spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 186 ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr. zák. v trestnej sadzbe 12-20 rokov.

Predmetná obžaloba je na Okresnom súde Bratislava I od 06.02.2009.»

Sťažovateľ ďalej poukázal na to, že „Termín prvého hlavného pojednávania vo veci predseda senátu [REDAKOVANÉ] vytyčil na deň 10. februára 2011. tj. po dvoch rokoch od podania obžaloby.

Ďalší termín pojednávania sudca vytyčil na 26.05.2011. Pojednávanie bolo odročené z dôvodu neprítomnosti splnomocnenca poškodeného [REDAKOVANÉ] na hlavnom pojednávaní dňa 21.09.2011.

Od tohto termínu sa vo veci termíny pojednávania vytyčovali a odročovali z rôznych dôvodov.

Vo vyčerpávajúcom vymenovávaní termínov pojednávania by sme mohli pokračovať ešte minimálne v rozsahu jednej normostrany. Takisto by sme mohli vymenovávať dôvody odročenia pojednávania, ktorými sú jednak pracovné neschopnosti predsedu a členov senátu, ako aj rôzne iné prekážky na strane súdu.

Dňa 03.11.2016 obžalovaný prostredníctvom obhajcu žiadal Okresný súd Bratislava I o čo najrýchlejšie vytyčenie pojednávania (viď príloha). Obsahom žiadosti bolo aj poukázanie na to, že vec je v konám pred súdom 7 (sedem) rokov.

Následne dňa 04.11.2016 bola obhajcovi obžalovaného zo strany súdu doručená emailová správa, že hlavné pojednávanie v trestnej veci 4T/14/2009 bolo odročené na neurčito z dôvodu zmeny predsedu senátu (viď príloha).

Dňa 25.07.2017 sa obhajca obžalovaného dopytoval Okresného súdu Bratislava I stavu predmetnej trestnej veci. Zároveň poukazoval na uplynutých 9 (deväť) rokov od podania obžaloby. Zo strany súdu mu bolo oznámené, že vec bola po odchode [REDAKOVANÉ] do dôchodku pridelená [REDAKOVANÉ].

Oficiálne oznámenie o zmene zákonného sudcu bolo obhajcovi obžalovaného doručené až dňa 04.09.2017 spolu s upovedomením o termíne pojednávania na deň 17.10.2017.“

Napokon sťažovateľ uviedol: „Obžalovaný prostredníctvom obhajcu podal dňa 12.09.2017 Okresnému súdu Bratislava I návrh na zrušenie termínu pojednávania a zastavenie trestného stíhania z dôvodu zániku trestnosti činu, vzhľadom na uplynutý čas od jeho spáchania, ako aj z dôvodu porušovania práva obžalovaného na skončenie veci v primeranej lehote garantovaného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Obžalovaný tiež žiadal, aby bol vylúčený na samostatné konanie, aby sa tým predišlo ďalším prieťahom v konaní.

Pojednávame vytyčené na deň 17.10.2017 bolo opäť odročené.“

3. Keďže napadnuté konanie nebolo dosiaľ právoplatne skončené ani po viac ako 9 rokoch od podania obžaloby, sťažovateľ sa domáha, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„I a) Okresný súd Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 4T 14/2009 p o r u š i l právo [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], trvale bytom [REDAKOVANÉ], aby jeho vec prerokoval bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a v čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd.

I. b) Okresný súd Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 4T 14/2009 p o r u š i l právo [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], trvale bytom [REDAKOVANÉ] na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bez porušovania ľudských práv.

II. Okresnému súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 4T 14/2009 sa zakazuje pokračovať v porušovaní základných práv a slobôd [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], trvale bytom [REDAKOVANÉ] garantovaných Ústavou Slovenskej republiky a medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná.

III. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], trvale bytom [REDAKOVANÉ] sa priznáva nárok na spravodlivé finančné zadost'učinenie vo výške 10.000,- €, ktoré je porušovateľ povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa

Advokátska kancelária JUDr. Jozef Holič s.r.o. vedený v Slovenskej sporiteľni, a.s., IBAN: SK 64 0900 0000 0051 3702 4858 do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti nálezu.

IV. Sťažovateľovi sa priznáva nárok na náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred Ústavným súdom SR vo výške 312,34 €, ktoré je porušovateľ povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa Advokátska kancelária JUDr. Jozef Holič s.r.o. vedený v Slovenskej sporiteľni, a.s., IBAN: SK 64 0900 0000 0051 3702 4858 do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti nálezu.“

4. Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti prípismi sp. zn. 1 SprV/97/2018 z 20. februára 2018, sp. zn. 1 SprV/189/2018 z 18. apríla 2018 a sp. zn. 1 SprV/97/2018, v ktorých sa okrem iného uvádza:

„Po preštudovaní ústavnej sťažnosti uvádzam, že v danej veci možno konštatovať, že súd sa vecou zaoberal priebežne v primeraných lehotách. Celkovo bolo doposiaľ určených 25 termínov hlavného pojednávania, pričom v prípade ich odročovania pre nesplnenie procesných podmienok bol nový termín určený spravila v intervale 2 až 3 mesiacov, okrem prípadu, keď súd vydal na obž. [REDAKČIA] príkaz na zatknutie, kedy nebolo možné vo veci konať z objektívnych príčin takmer 6 mesiacov. Aj v prípade prerozdelenia predmetnej trestnej veci z dôvodu, že pôvodný zákonný sudca [REDAKČIA] [REDAKČIA] má od 02.01.2017 prerušený výkon funkcie sudcu, kedy bol spis na základe dodatku č. 1 k Rozvrhu práce na rok 2017 náhodným výberom pomocou technického a programového prostriedku pridelený novému zákonnému sudcovi [REDAKČIA] [REDAKČIA], som toho názoru, že Okresný súd Bratislava 1 z hľadiska celkovej dĺžky súdneho konania neporušil namietané práva sťažovateľa. Napriek uvedenému bolo vec na hlavnom pojednávaní možné meritóme prejednať iba v 2 prípadoch, avšak dovoľm si dať do pozornosti ctenému Ústavnému súdu, že k opakovanému odročovaniu veci dochádzalo predovšetkým z dôvodu neprítomnosti predvolaných, resp. upovedomených osôb, najmä obhajcov, obžalovaných alebo svedkov poškodených, prípadne rôznej kombinácie uvedených osôb. Zároveň uvádzam, že len v piatich prípadoch došlo k odročeniu hlavného pojednávania aj z dôvodov na strane súdu, z čoho dvakrát to bolo v kombinácii s neprítomnosťou obhajcu. V uvedenej veci mám tak za to, že z hľadiska celkovej dĺžky súdneho konania, od podania obžaloby vrátane pridelenia veci novému zákonnému sudcovi,

nie je prekážkou v prejednaní veci nečinnosť na strane súdu. Z priloženej chronológie procesných úkonov súdu vyplýva, že súd konal priebežne v primeraných lehotách, pričom si dovoľím poukázať tiež na skutočnosť, že v danom prípade sa nejednalo o väzobnú trestnú vec.“

5. Súčasťou vyjadrenia okresného súdu k sťažnosti z 18. apríla 2018 bol aj prehľad dosiaľ vykonaných procesných úkonov v napadnutom konaní, ktorého priebeh bol takýto:

- obžaloba Krajskej prokuratúry v Bratislave bola 6. februára 2009 podaná na okresnom súde, pridelená bola zákonnému sudcovi [REDAKOVANÉ]

- termín verejného zasadnutia (ďalej len „TVZ“) 2. apríl 2009 – odročený pre neprítomnosť obvinených, následne zisťovaný pobyt cez PZ, 11. februára 2010 vydané príkazy na zatknutie obvinených,

- TVZ 8. september 2010 – odročený pre neprítomnosť obvinených a obhajcu,

- TVZ 19. január 2011 – odročený pre neprítomnosť obvineného [REDAKOVANÉ]

- TVZ 10. február 2011 – odročený pre neprítomnosť obvineného [REDAKOVANÉ]

(sťažovateľ prepustený z väzby),

- TVZ 24. marec 2011 – odročený pre neprítomnosť člena senátu,

- TVZ 6. apríl 2011 – predbežné prejednanie obžaloby,

- termín hlavného pojednávania (ďalej len „THP“) 26. máj 2011 – odročený pre neprítomnosť splnomocnenca poškodeného,

- THP 21. september 2011 – odročený pre neprítomnosť obžalovaného [REDAKOVANÉ] a splnomocnenca poškodeného,

- THP 9. november 2011 – odročený pre neprítomnosť poškodenej a splnomocnenca poškodeného,

- THP 8. február 2012 – odročený pre neprítomnosť poškodeného a obhajcu,

- THP 19. apríl 2012 – odročený pre neprítomnosť poškodeného a splnomocnenca poškodeného,

- THP 21. jún 2012 – odročený pre neprítomnosť obhajcu,

- THP 11. október 2012 – odročený pre neprítomnosť obhajcu,

- THP 13. december 2012 – odročený pre neprítomnosť obhajcu,

- THP 23. január 2013 – výsluch obžalovaných a svedkyne,

- THP 20. marec 2013 – odročený pre neprítomnosť obžalovaného [REDAKOVANÉ],

- THP 15. máj 2013 – odročený pre neprítomnosť obhajkyne a splnomocnenca poškodeného,

- THP 19. september 2013 – odročený pre práceneschopnosť členky senátu a zmeny právneho zástupcu,

- THP 21. november 2013 – odročený pre neprítomnosť obhajcu,

- THP 30. január 2014 – odročený pre neprítomnosť obhajcu,

- THP 10. apríl 2014 – zrušený pre ospravedlnenie obhajcu,

- THP 14. máj 2014 – odročený pre neprítomnosť obhajcu,

- THP 10. júl 2014 – odročený pre neprítomnosť obhajcu,

- THP 05. november 2014 – odročený pre neprítomnosť poškodeného, vydaný príkaz na zatknutie obžalovaného [REDACTED]

- THP 30. apríl 2015 – odročený pre neprítomnosť členky senátu,

- THP 16. september 2015 – výsluch svedka,

- THP 26. november 2015 – zrušený pre dovolenku sudcu,

- THP 14. apríl 2016 – odročený pre neprítomnosť členky senátu a obhajcov,

- THP 8. september 2016 – odročený pre neprítomnosť členky senátu a obhajcov, odročený na neurčito z dôvodu zmeny senátu,

- 24. január 2017 – spis pridelený novému zákonnému sudcovi [REDACTED]

- THP 17. október 2017 – odročený pre neprítomnosť obžalovaného [REDACTED] a poškodenej, následne zisťovaný pobyt obžalovaného,

- THP 2. február 2018 – odročený pre neprítomnosť obžalovaného [REDACTED] a obhajcu, odročený na neurčito na zistenie pobytu obžalovaného cez PZ a dopytu na zdravotný stav poškodenej.

Trestná vec okresného súdu vedená pod sp. zn. 4 T 14/2009 dosiaľ nie je právoplatne skončená.

6. K vyjadreniu okresného súdu sťažovateľ zaujal stanovisko podaním z 9. mája 2018, keď okrem iného uviedol:

„Porušovateľ neuvádza žiadne kritické zistenia, ale hlavne žiadne dôvody, prečo súd nie je schopný po desiatkach vytyčených pojednávaniach:

1. vynútiť si účasť obžalovaného a jeho obhajcu na pojednávaní,

2. vykonať dokazovanie efektívne a komplexne, aby sa nemuselo opakovať,
3. urobiť opatrenia, aby neprítomnosť prísediaceho sudcu nebola príčinou odročovania,
4. urobiť opatrenia, aby sudca podávajúci vyjadrenie k podanej sťažnosti bol povinný urobiť vyjadrenie hodné jeho funkcie a postavenia.

██████████ prevzal vec, v ktorej jeho predchodca jednoducho nekonal a akoby ani nemal záujem vec skončiť. Sudca ██████████ už vytýčením termínu pojednávania porušil právo obžalovaného na skončenie veci (trestného konania) v primeranej lehote v zmysle ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva.

Okresný súd Bratislava I vo veci, ktorá je na súde od roku 2009 porušuje právo na skončenie veci už dva roky. Zákonný sudca stav porušovania základných práv a slobôd udržuje.

Požiadanie obhajcu za obžalovaného o zrušenie termínu hlavného pojednávania nevytvorilo zbytočný priesťah v zmysle porušovania práva obžalovaného na konanie bez zbytočných priesťahov garantovaných čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd.

Vo vyjadrení ██████████ chýba podstatná a rozhodujúca skutočnosť a to, že obhajca obžalovaného ██████████ navrhol zrušiť hlavné pojednávanie preto, aby porušovateľ nevytváral zbytočný priesťah. Predseda senátu porušovateľa mal a musel konať mimo hlavného pojednávania bez pokračovania v porušovaní práv. Mal konať na neverejnom zasadnutí a trestné stíhanie pre rozpor s medzinárodnou zmluvou zastaviť.

Tým, že nariadil hlavné pojednávanie na 17.10.2017 a 02.02.2018 porušoval práva sťažovateľa.

Od podania obžaloby vo februári 2009 uplynulo viac ako 9 rokov a ustálená judikatúra považuje za primeranú lehotu na skončenie veci 6 rokov.

Súd asi desaťkrát vec odročoval pre neprítomnosť obhajcu. Porušovateľ obhajcu nemenuje, ale má sa za to, že nejde o obhajcu ██████████.

Obhajca obžalovaného ██████████ nikdy nezapríčinil odročenie pojednávania. ██████████ vždy obhajcovi trovy konania vo výške 1/4 základnej sadzby zaplatil, hoci na odročení pojednávania neniesol vinu.

Máme za to, že predsedníčka porušovateľa mala popri vyjadrenej úcte Ústavnému súdu Slovenskej republiky uznať aj spôsobené prietahy a vyjadriť ospravedlnenie sťažovateľovi. Mala prejaviť ľútosť, že sudcovia Okresného súdu Bratislava I jednajú tak, že porušujú práva obžalovaných a nutne mala hľadať vysvedenia a opatrenia na to, aby sa práva chránené Ústavou Slovenskej republiky, Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd a Listinou ochrany ľudských práv na Okresnom súde Bratislava I pod vedením [REDAKOVANÉ] neporušovali.“

7. Obsah súvisiaceho spisu okresného súdu potvrdzuje úkony uvedené v jeho vyjadrení z 18. apríla 2018, ktoré ústavný súd považuje za preukázané.

8. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

9. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou okrem iného domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

11. Sťažovateľ zároveň namieta aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

12. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

13. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.“ (m. m. IV. ÚS 221/04). Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01).

14. Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

15. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva má obvinený právo na to, aby o jeho trestnom obvinení bolo rozhodnuté v primeranej lehote. Toto právo je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces. Podmieňuje priamo spravodlivý charakter konania tým, že zabraňuje strate dôkazov alebo oslabeniu ich dôkaznej hodnoty. Bráni tiež tomu, aby obvinený bol príliš dlho vystavený zásahom do svojich práv a slobôd a neistote o svojom osude (rozsudok ESLP vo veci Wemhoff v. Nemecko z 27. 6. 1968).

16. Pokiaľ ide o primeranosť lehoty, v ktorej má byť vec obvineného prerokovaná, je pojem „primeraná lehota“ relatívny. Primeranosť doby konania sa posudzuje podľa konkrétnych okolností prípadu (napr. rozsudok ESLP vo veci König v. Nemecko z 28. 6. 1978).

17. Pri posudzovaní, či vo veci došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 26/02) zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú povaha konania, teda právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka konania a spôsob, akým súd vo veci postupoval. Povahou konania treba rozumieť nielen jeho zložitosť alebo naopak jednoduchosť na jednej strane, ale aj jeho význam pre obvineného na strane druhej.

18. Pokiaľ ide o význam veci pre sťažovateľa, vo všeobecnosti platí, že doba trestného konania sa posudzuje prísnejšie než doba konania v občianskoprávných veciach, a to vzhľadom na dôsledky trestného konania pre obvineného [obmedzenie práv a slobôd, vplyv na povesť, postavenie v zamestnaní a pod. (napr. rozsudok ESLP vo veci Bagetta v. Taliansko z 25. 6. 1987)].

19. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu pre naplnenie základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány (napr. všeobecné súdy) vec len prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony (bez ohľadu na ich počet) a právoplatne nerozhodli (napr. I. ÚS 118/02).

20. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, ústavný súd po oboznámení sa s vyjadreniami účastníkov a najmä s obsahom vyžiadaného spisu okresného súdu konštatuje, že vec zo skutkového, ale ani z právneho hľadiska nevykazuje črty mimoriadnej zložitosti. Ústavný súd zastáva názor, že v okolnostiach danej veci pri sústredenejšom a najmä efektívnejšom postupe okresného súdu bolo možné postupovať tak, aby bol čo najskôr odstránený stav právnej neistoty sťažovateľa.

21. Ústavný súd konštatuje, že určitý podiel na aktuálnej dĺžke konania má aj sťažovateľ, aj keď nemožno ustáliť, že tento mal zásadný vplyv na predĺženie priebehu napadnutého konania.

22. Napokon ústavný súd hodnotil postup okresného súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd konštatuje, že okresný súd konal v zásade plynulo, no nie dostatočne efektívne. Na ťarchu okresného súdu možno pripísať, že v 3 prípadoch bolo hlavné pojednávanie odročené pre neprítomnosť prísediaceho a taktiež to, že hlavné pojednávanie nariadené na 8. september 2016 bolo odročené na neurčito z dôvodu zmeny predsedu senátu, z čoho následne vyplynulo predĺženie priebehu napadnutého konania z dôvodu nutnosti naštudovať obsah súdneho spisu.

23. Ústavný súd ďalej konštatuje, že ako nečinnosť je možné nepochybné vyhodnotiť skutočnosť, že krajský prokurátor Krajskej prokuratúry v Bratislave sa prípisom z 2. mája 2017 domáha nariadenia termínu hlavného pojednávania a okresný súd upozorňuje, že ostatné hlavné pojednávanie *„bolo uskutočnené dňa 14.04.2016, t.j. k dnešnému dňu pred viac ako jedným rokom“*.

24. Napokon ústavný súd predovšetkým zdôrazňuje, že z ústavnoprávneho hľadiska je neakceptovateľné, aby konanie v trestnej veci nebolo právoplatne skončené ani po viac ako 9 rokoch od jeho začatia (napr. IV. ÚS 159/08), pričom skutok bol spáchaný pred viac ako 12 rokmi a obvinenie bolo vznesené pred viac ako 10 rokmi.

25. Ústavný súd na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že okresný súd svojím postupom v napadnutom konaní porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

26. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

27. Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru boli postupom okresného súdu porušené, prikázal mu napriek tomu, že sťažovateľ sa toho nedomáhal, aby v označenej trestnej veci konal bez zbytočných prietahov, a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádza.

28. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

29. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

30. Sťažovateľ sa domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 10 000 € z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti. Okrem iného poukázal na právnu neistotu, v ktorej sa nachádza až dosiaľ, pretože napadnutá trestná vec, v ktorej je v procesnom postavení obžalovaného, nebola dosiaľ právoplatne skončená.

31. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto

prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

32. S prihliadnutím na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 4 T 14/2009 a berúc do úvahy konkrétne okolnosti daného prípadu, ako aj skutočnosť, že posudzované konanie nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd považoval priznanie sumy 3 000 € za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

IV.

33. Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku jeho právneho zastúpenia v konaní o ústavnej sťažnosti Advokátskou kanceláriou JUDr. Jozef Holič s. r. o., Poľovnícka 4, Bernolákovo. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Sťažovateľ si uplatnil trovy konania v celkovej sume 484,05 €.

34. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal pri prvých dvoch úkonoch právnej služby z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2016, ktorá bola 884 €, a pri treťom úkone právnej služby z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2017, ktorá bola 921 €.

35. Úhradu priznal za tri úkony právnej služby (prevzatie, prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti a stanovisko k vyjadreniu okresného súdu) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Úhrada za dva úkony právnej služby vykonané v roku

2017 a za jeden úkon právnej služby vykonanej v roku 2018 predstavuje spolu s režijným paušálom (2 x 8,84 € a 1 x 9,21 €) sumu 475,05 €. Trovy právneho zastúpenia teda boli priznané v celkovej sume 475,05 €.

Ústavný súd vo zvyšnej časti návrhu týkajúceho sa trov konania nevyhovel.

36. Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet Advokátskej kancelárie JUDr. Jozef Holič s. r. o., Poľovnícka 4, Bernolákovo, v lehote uvedenej v bode 4 výroku tohto nálezu.

37. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. júna 2018